

POKRAČOVANIE PILIEROV ZEME

KEN
FOLLETT

NA VEKY
VEKOV

TATRAN

KEN FOLLETT

NA VEKY
VEKOV

TATRAN

Z anglického originálu WORLD WITHOUT END,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Signet, an imprint of Dutton NAL.,
a member of Penguin Putnam Inc., New York 2007,
preložil Ján Kamenistý.

Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2011 ako 4962. publikácia
a 86. zväzok edície LUK – Knižnica svetových bestsellerov.

Vydanie I.

Prebal, väzbu a predsádky navrhol AldoDesign, Bratislava.

Zodpovedný redaktor Jaroslav Hochel

Jazykové redaktorky Eva Melichárková, Mária Smoláriková
a Eva Mládeková

Technický redaktor Jaroslav Zdražil

Sadzba S+S typografik

Vytlačili Těšínské papírny, s.r.o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

Copyright © 2007 by Ken Follett
Translation © Ján Kamenistý 2011
Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2011

ISBN 978-80-222-0605-1

Venujem Barbare

1. ČASŤ

1. november 1327

1

Gwenda mala osem rokov, ale tmy sa nebála. Otvorila oči, nevidela však nič. Nenaháňalo jej to strach. Vedela, kde je. Nachádzala sa v kingsbridgeskom opátstve, v dlhej kamennej budove, ktorú nazývali nemocnica. Ležala na zemi postlanej slamou. Vedľa nej ležala jej matka a podľa pachu teplého mlieka Gwenda súdila, že matka dojčí nového súrodenca, ktorému ešte nestačili dať meno. Vedľa mamy ležal otec a ešte ďalej Gwendin starší brat Philemon. Brat mal dvanásť rokov.

Nemocnica bola preplnená, a hoci v tme nevidela na ďalšie rodiny uložené na zemi, zhrčené ako ovce v košiari, cítila prenikavý pach ich teplých tiel. Nasledujúci deň bude Všetkých svätých. Tohto roku pripadne sviatok na nedeľu, takže bude mimoriadne posvätný. Ako tradične, noc pred prvým novembrom bol Halloween. Bola nebezpečná, pretože počas nej sa všade voľne potulovali zlí duchovia. Do Kingsbridgea sa podobne ako Gwendina rodina nahrnuli stovky ľudí z okolitých dedín, aby sviatky strávili v posvätených priestoroch opátstva. Ráno pôjdu na omšu.

Ako všetci citliví ľudia aj Gwenda sa bála zlých duchov; väčšmi sa však bála toho, čo musela vykonať počas bohoslužieb.

Civela do tmy a pokúšala sa nemyslieť na to, čo jej naháňalo toľký strach. Vedela, že v stene priamo oproti nej je oblúkové okno. V okne nebolo sklo – zasklené okná mali len najvýznamnejšie budovy –, ale studenému jesennému vzduchu bránila prenikať dnu roleta z plátna. Miesto, kde tušila okno, ešte neosivelo briezdením. Bola tomu rada. Netešila sa, že svitne ráno.

Nevidela nič, ale počuť bolo všeličo. Slama, ktorá pokrývala celú dlážku, ustavične šušťala, ako sa ľudia v spánku prehadzovali alebo dvíhali. Zaplakalo akési dieťa – pravdepodobne sa prebudilo zo sna – a vzápätí ho utíšili matkine tlmené nežnosťky. Občas sa ozvali aj spoly artikulované slová, kto-

ré ktosi zahundral zo spánku. Kdesi v kúte sa akási dvojica venovala činnosti, akú rodičia síce robievajú, ale nikdy sa o nej nezmienia. Gwenda ich počínanie nazývala fučaním, pretože lepší výraz prosto nenachádzala.

Onedlho sa predsa len zjavilo svetlo. Z dverí za oltárom na východnom konci dlhej miestnosti vyšiel mních so sviecou. Postavil ju na oltár, zažal od nej tenkú voskovicu, potom obišiel celú miestnosť a pozažíhal lampy na stenách. Po každý raz, keď zažal lampu, dopadol na stenu ako odraz jej svetla jeho tieň a sviečka v jeho ruke sa dotkla knôtu sviečky v ruke tieňa.

Silnejúce svetlo čoraz väčšmi odhalovalo rady pokrútených ľudských tiel ležiacich na zemi, zamotaných do hrubých vlnených plášťov alebo túliacich sa k susedom, aby sa od nich zahriali. Chorí ležali na lôžkach neďaleko oltára, kde im najväčšmi mohla pomôcť posvätnosť miesta. Na opačnom konci miestnosti bolo schodisko, viedlo na poschodie, kde boli ubytovaní vznešenejší návštevníci; bol tam aj gróf zo Shiringu a časť jeho rodiny. Mních zastal nad Gwendou, aby zažal lampu nad jej hlavou. Zachytil jej pohľad a usmial sa. V narastajúcom plamienku si pozorne prezrela jeho tvár. Spoznala ho – bol to brat Godwyn. Bol mladý a pekný a včera večer sa milo zhováral s Philemonom.

Hneď vedľa Gwendy oddychovala ďalšia rodina z ich dediny: Samuel, bohatý sedliak s veľkým kusom zeme, jeho žena a dvaja synovia. Mladší z nich, Wulfric, bol otravný šesťročný chlapec, ktorý sa nazdal, že najzábavnejšie na svete je obhadzovať dievčatá žaludmi a vzápätí utiecť.

Gwendinej rodine sa nedarilo. Jej otec nemal nijakú zem, dával sa najímať každému, kto mu za prácu zaplatil. V lete sa práca zvyčajne našla, ba bolo jej dosť, lenže keď zožali a z polí zavanul chlad, rodina neraz hladovala.

Vtedy musela Gwenda kradnúť.

Predstavovala si, ako ju raz chytia: silná ruka ju zdrapí za rameno, pevne ju zovrie, takže sa nebude vladať vyslobodiť, len sa bude bezmocne metať, a prísny hlas povie: „Takže tak, ty malá zlodejka!“ Potom zažije bolestivé a ponižujúce úderý bičom a neskôr to najhoršie – príde o ruku. Odtnú jej ju.

Presne taký trest postihol jej otca. Ľavá ruka sa mu končila oškľivým zvráskaveným pahýľom. Celkom dobre si však poradil aj s jednou rukou – udržal v nej lopatu, vedel osedlať koňa a dokonca aj uplietol sieť na vtáky –, ale aj napriek tomu bol na jar posledným robotníkom, ktorého najímali na práce na poli, a prvým, ktorého na jeseň prepúšťali. Zbytočne by odchádzal z dediny a hľadal si prácu niekde inde; zmrzačená ruka prijasne svedčila o tom, že je zlodej, a nikto by ho do práce

neprijal. Keď sa predsa len vydal kamsi na cestu, zabalil si kýpet do rukavice, aby sa ho nestránil každý neznámy, s ktorým sa stretne. Nadlho sa mu však oklamať ľudí nepodarilo.

Gwenda nevidela na vlastné oči, ako otca potrestali. Stalo sa to ešte pred jej narodením. Často si to však predstavovala. Vo chvíľach, ako bola táto, si nemohla pomôcť, mákali ju vidiny, že čosi podobné sa deje aj jej. V duchu videla, ako sa ostrie sekery prudko blíži k jej zápästiu, ako jej pretína kožu a kosti, ako jej oddeľuje zápästie od zvyšku ruky, takže sa už nikdy nebude dať znova k nej pripojiť; v takej chvíli prudko zvierala pery, aby sa jej z úst nevydral výkrik.

Ludia okolo nej vstávali, preťahovali si údy, zívali a pretierali si tváre. Gwenda vstala a vytriasla si šaty. Odev zdedila po staršom bratovi. Mala oblečenú dlhú vlnenú košeľu, ktorá jej siahala až po kolená, na nej tuniku, ktorú okolo pása sťahoval opasok z konopných motúzov. Topánky mali kedysi šnúrky, lenže očká, ktorými sa prevliekali, sa poroztrhali a šnúrky sa stratili, preto si ich priväzovala k chodidlám slamenými povrieskami. Vlasy si pozastrkávala do čiapky, ktorú ušili z veвериčích chvosťkov. Tým aj skončila s obliekaním.

Zachytila otcov pohľad. Kradmo ukázal na rodinku na druhej strane cestičky. Bol to manželský pár s dvoma synmi, len o málo staršími ako Gwenda. Muž bol malý a útlý a nosil ryšavú bradu, ktorá sa mu jednodaj kučeravila. Pripínal si meč, čo znamenalo, že je alebo vojak, alebo rytier; obyčajní ľudia nesmeli nosiť meče. Jeho manželka bola pomenšia žena s ráznym vystupovaním a tvárou, na ktorej sa zračila mrzutosť. Práve keď si ich Gwenda pozorne prezerala, brat Godwyn úctivo kývol hlavou a povedal: „Dobré ráno, sir Gerald, lady Maud.“

Gwenda pochopila, čo pritiahlo otcovu pozornosť. Sir Gerald mal na opasku remencom pripevnený mešec s peniazmi. Vrecúško vyzeralo, akoby sa v ňom nachádzalo niekoľko stoviek malých, tenkých strieborných pencí, polpencí a štvrtpencí, ktoré predstavovali anglickú menu – peňazí mohlo byť v mešci toľko, že jej otec by na ne musel pracovať celý rok, pravda, ak by našiel zamestnanie. Bolo v ňom viac, ako by vystačilo na prežitie rodiny do jarnej orby. V mešci sa mohlo nachádzať aj zopár cudzích zlatých mincí, florinov z Florencie či dokonca dukátov z Benátok.

Gwenda skrývala v drevenej pošvičke zavesenej na koženom remenci na krku nožík. Stačí krátky pohyb, britké ostrie v mihu prereže remenec a mešec jej spadne do dlane. Pravda, sir Gerald môže zacítiť neobvyklý dotyk a zdrapiť ju skôr, ako skutok dokončí...

Godwyn zvýšil hlas, takže prekričal šum naokolo. „Z milosti Ježiša

Krista, ktorý nás učil činiť dobro, budú raňajky po službách Božích,“ oznamoval. „Zatiaľ sa môžete napiť na dvore čistej vody zo studne. Požívajte, prosím, latríny, ktoré sú vonku – nemočte dnu!“

Mníchovia a mníšky prísne dbali na čistotu. Včera večer Godwyn prichytil malého šesťročného chlapčeka, ako v kúte ciká, a dal vyvieť celú rodinu. Ak nemali pencu na hostinec, museli stráviť chladnú októbrovú noc trasúc sa na kamennej dlažbe kolonády na severnej strane katedrály. Zvieratá do katedrály nepúšťali. Zahnali aj Gwendinho trojnohého psa Hopa. Premýšľala, kde asi strávil noc.

Keď rozzžali všetky lampy, Godwyn otvoril veľké drevené dvere vedúce von z chrámu. Nočný vzduch okamžite sfarbil Gwende končeky uší a špičku nosa na červeno. Nocľazníci cez seba prehodili kabáty a začali sa trúsť von. Pohol sa aj sir Gerald s rodinou. Gwendin otec s matkou sa zaradili hneď za neho. Gwenda a Philemon ich nasledovali.

Doteraz kradol vždy Philemon, lenže včera ho takmer prichytili. Stalo sa to na kingsbridgeskom jarmoku. Zo stánku talianskeho kupca zobral malú fľaštičku vzácneho oleja, no vzápätí sa mu vyšmykla z ruky, takže to všetci videli. Spadla síce na zem, ale našťastie sa nerozbila. Musel predstierať, že o ňu len náhodou zavadil a zhodil ju z poličky.

Ešte donedávna bol Philemon malý a nenápadný ako Gwenda, za posledný rok však narástol o niekoľko palcov, zhrubol mu hlas, bol nemotorný a ťažkopádny, akoby si nevedel zvyknúť na nové, o čosi väčšie telo. Včera večer, hneď po nehode s fľaštičkou oleja, otec rodine oznámil, že Philemon je na seriózne zlodejstvo priveľký a kraďnúť bude odteraz Gwenda.

To preto prebdela väčšiu časť noci.

Philemon sa v skutočnosti volal Holger. Keď mal desať rokov, rozhodol sa, že z neho bude mních, a vzápätí všetkým vravel, že si zmenil meno na Philemon, čo znelo oveľa pobožnejšie. Prekvapilo ho, že väčšina ľudí sa podriadila jeho novému rozhodnutiu, hoci mama s otcom ho aj naďalej nazývali Holger.

Vyšli von z dverí. Pohľad im padol na dva rady mníšok trasúcich sa od zimy, ktoré mali v rukách pochodne, aby osvietili cestu z nemocnice do veľkej západnej brány kingsbridgeskej katedrály. Po končekoch plameňov pochodní poskakovali tieň, akoby sa škriatkovia a raráškovia noci držali mimo dohľadu a v diaľke, pretože rešpektovali posvätnosť mníšskeho stavu.

Gwenda očakávala, že vonku ju bude čakať Hop, lenže psa nebolo. Možno si kdesi našiel teplý kútik, v ktorom prenocoval. Cestou ku kostolu otec dbal, aby sa od sira Geralda priveľmi nevzdialili. Gwendu

ktosi zozadu bolestivo pokvákala za vlasy. Skríkla, nazdajúc sa, že je to škriatok; otočila sa a zazrela Wulfrica, šesťročného chlapčeka od susedov. So smiechom jej unikol z dosahu. Chlapcov otec však zrukol: „Prestaň!“ a strelil mu zaucho, až sa chlapček rozplakal.

Obrovský chrám sa týčil nad zhrčeným zástupom ako beztvárá masa. Iba nižšie časti sa črtali zreteľnejšie, v poskakujúcich svetelných lúčoch z pochodní vystupovali oblúky a zvislé priečniky sfarbené na červeno a oranžovo. Pred vchodom do katedrály zástup spomalil. Gwenda uvidela, že z náprotivnej strany sa blíži skupina ľudí z mesta. Zazdalo sa jej, že sú ich stovky, možno tisíce, hoci si nebola istá, koľko je tisíc ľudí, pretože až do toľko napočítat nevedela.

Dav krok za krokom postupoval vestibulom. Blikotajúce svetlo pochodní dopadalo na postavy vytesané do kameňa, stojace popri stenách. Akoby sa zvíjali v šialenom tanci. Celkom naspodku sa ocitli démoni a príšery. Gwenda upierala neistý pohľad na draky a dravé vtáky, na medveďa s ľudskou hlavou, na psa s dvoma telami a jednou tlamou. Niektorí démoni zápasili s ľuďmi; diabol zakladal akémusi človeku slučku okolo krku, príznak ponášajúci sa na líšku ťahal za vlasy ženu, orol, ktorý mal ruky, prebodával oštepom nahého muža. Nad týmito scénami vytvárali plynulý rad svätci chránení kamennými strieškami. Nad svätcami sedeli na trónoch apoštoli a celkom hore nad hlavným vchodom svätý Peter s kľúčom a svätý Pavol so zvitkom v rukách vrhali pohľady plné posvätnéj úcty na Ježiša Krista.

Gwenda dobre vedela, že Ježiš jej prikazuje, aby nehrešila, v opačnom prípade ju budú mučiť démoni; oveľa väčší strach ako démoni jej však naháňali ľudia. Ak by sa jej nepodarilo ukradnúť sirovi Geraldovi mešec s peniazmi, otec ju zbičuje. Ba čo horšie, jej rodina nebude mať čo jesť, iba polievku zo žaludov. A nakoniec aj oni dvaja s Philemonom budú celé týždne hladovať. Matke vyschnú prsia a nové dieťaťko umrie rovnako ako posledné dve. Otec sa na celé dni stratí z domu, a keď sa vráti, neprinesie nič pod zub, najviac ak vychudnutú volavku alebo pár veveričiek. Byť hladný bolo horšie ako dostať bičom – dlhšie to bolelo.

Kradnúť sa naučila ešte ako celkom malá: jabĺčko z predavačovho stánku, čerstvo znesené vajíčko priamo spod susedovej sliepky, nožík, ktorý odložil bezstarostný pijan v hostinci na stôl. Lenže kradnúť peniaze bolo čosi celkom iné. Ak by ju prichytili, ako okráda sira Geralda, nepomohlo by jej plakať a dúfať, že s ňou naložia ako s malou uličnicou, ako vtedy, keď potiahla dobrosrdečnej mníške pár krásnych kožených topánok. Prerezať remenec na mešči rytiera nebol bezvýznamný detský prehrešok, bol to zločin, akého sa dopúšťajú dospelí, a podľa toho by ju

aj potrestali. Pokúšala sa nemyslieť na to. Je malá, hybká a rýchla, k meču sa prikradne nanajvyš nenápadne, ako duch – pravda, ak sa predtým celá neroztrasie.

Širokánsky kostol sa zaplnil ľuďmi. V bočných lodiach mnísi v kapucniach držali v rukách pochodne, ktoré vrhali nepokojnú červenú svetlo. Piliere v hlavnej lodi chrámu sa vo výške strácali v tme. Zástup sa tisol ďalej k oltáru, ale Gwenda sa držala v blízkosti sira Geralda. Rytier s červenou bradou ani jeho vychudnutá žena si ju nevšimli. Ani ich dvaja synovia jej nevenovali pozornosť, nebola pre nich viac ako kamenné múry katedrály. Gwendina rodina sa držala vzadu; stratila ich z dohľadu.

Hlavná loď sa rýchlo zaplnila. Gwenda ešte nikdy nevidela toľko ľudí pokope: bolo tu rušnejšie ako počas jarmoku na trávniku pred katedrálou. Ľudia sa bodro vítali, na posvätnom mieste sa cítili v bezpečí pred zlými duchmi, hovor sa čoskoro premenil na všeobecný hluk.

Potom zazvonil zvonec a všetci zmĺkli.

Sir Gerald zastal vedľa akejsi rodiny z mesta. Mali na sebe plášte z krásnej látky, pravdepodobne to boli bohatí kupci s vlnou. Vedľa rytiera stálo asi desaťročné dievčatko. Gwenda zastala za sirom Geraldom a tým dievčatom. Usilovala sa nevzbudzovať pozornosť, lenže na jej sklamanie na ňu dievčatko vrhalo zvedavé pohľady a povzbudzujúco sa usmievalo, ako keby jej chcelo dodať odvahy.

Mnísi, ktorí zo všetkých strán obkolesovali zástup, zahasili jednu pochodň za druhou, až sa veľký chrám ocitol v úplnej tme.

Gwenda by bola rada vedela, či si dievčatko na ňu neskôr spomenie. Nielenže na Gwendu uprene hľadelo, ale na rozdiel od ostatných si ju pozorne prezeralo. Videlo ju, premýšľalo o nej, usúdilo, že má azda strach, a preto sa na ňu priateľsky usmialo. Lenže v katedrále boli stovky detí. V šere, ktoré tu vládlo, si nemohlo pevne vryť do pamäti jej črty... alebo azda áno? Gwenda sa pokúšala zahnať obavy.

V tme nebadane postúpila dopredu a nehlučne vkĺzla medzi dve postavy; z jednej strany pocítila mäkkú vlnu, z ktorej bol ušitý kabátik dievčatka, z druhej tuhú látku staršieho plášťa rytiera. Ocítla sa vo vhodnom postavení: už sa mohla pokúsiť ukradnúť mešec.

Siahla si na hrdlo a vybrala z pošvy nožík.

Ticho, ktoré sa rozhostilo v kostole, preťal náhly výkrik. Gwenda naň čakala – matka ju vopred upozornila, čo má v priebehu bohoslužby očakávať –, ale škrek ňou aj tak otriasol. Znelo to, akoby kohosi podrobovali strašným mukám.

Ozvalo sa ostré bubnovanie, ako keby ktosi udieral na kovovú platňu. Nasledovali ďalšie zvuky: kvílenie, šílený rehot, trúbenie na poľovníc-

ky roh, štrkotanie, zvieracie zvuky, cveng puknutého zvona. Medzi zhromaždenými sa rozplakalo dieťa, ďalšie sa k jeho náreku pripojilo. Niektorí dospeli sa nervózne zasmiali. Dobre vedeli, že zvuky vydávajú mnísi, ale aj tak to bola pekelná zvuková mätež.

Gwenda si so strachom uvedomila, že toto nie je vhodná chvíľa na ukradnutie mešca. Všetci boli napätí, striehli. Rytier by zacítil akýkoľvek dotyk.

Diabolský hluk ešte zosilnel, potom sa ozvali nové zvuky: hudba. Sprvu bola taká jemná, že Gwenda si nebola istá, či ju počuje. Mníšky spievali. Gwenda pocítila v tele napätie. Príhodná chvíľa je tu. Gwenda sa pohla ako duch a nepostrehnuteľná ako vzduch sa obrátila k sirovi Geraldovi.

Presne vedela, čo má oblečené. Mal na sebe ťažký krátky vlnený kabátec, ktorý mu v páse držal široký zdobený opasok. Mešec mu visel z opaska na koženom remenci. Na kabátci mal vyšívany plášť, drahý, ale už obnosený, vpredu so žltkastými kostenými gombíkmi. Niektoré gombíky si pozapínal, iné nie; keď sa upravoval, pravdepodobne bol ešte ospalý a lenilo sa mu zapnúť ich všetky, alebo to bolo preto, že cesta z nemocnice do chrámu bola taká krátka.

Gwenda sa tak ľahučko, ako sa len dalo, dotkla drobnou rukou pláštá. Predstavovala si, že jej dľaň a prsty sú pavúk, taký ľahulinký, že ho nemožno pocítiť. Pavúčou rukou prešla po prednej časti pláštá a našla v nej otvor. Vklzla pod okraj pláštá a prešla po ťažkom opasku, až sa dostala k mešcu.

Hudba znela čoraz hlasnejšie a rozruch utíchal. Z prednej časti zhromaždenia sa začal šíriť zbožný mrmot. Gwenda nedovidela na nič, vedela však, že na oltári zažali lampu, že svetlo z nej ožiarilo relikviár, cifrovanú, vyrezávanú a tepanú skrinku zo slonoviny a zlata, v ktorej sa nachádzali kosti svätého Adolfa a ktorá sa vo chvíli, keď zhasli svetlá, na oltári ešte nenachádzala. Dav sa pomkol dopredu, všetci sa usilovali dostať čo najbližšie k svätým pozostatkom. Gwenda sa ocitla stlačená medzi sirom Geraldom a mužom stojacim pred ním. Natiahla pravú ruku a priložila ostrie nožika na remenec s mešcom.

Koža bola tuhá a na prvý raz sa jej ju nepodarilo rozrezať. Zúrivo pídlikala nožom a v duchu si pritom želala, aby sa sir Gerald dostatočne hlboko zaujímal o scénu odohrávajúcu sa pred oltárom a nevšímal si, čo sa mu deje rovno pod nosom. Zdvihla zrak a uvedomila si, že už rozoznáva obrisy ľudí okolo seba: mnísi a mníšky znova zapalovali sviečky. Svetlo bolo každú chvíľu jasnejšie. Nezostávalo jej veľa času. Zúrivo potiahla ostrím, až pocítila, ako remenec povolil. Sir Gerald potichu za-

chrčal: pocítil čosi alebo iba reagoval na divadlo odohrávajúce sa pri oltári? Mešec sa zviezol dole a pristál jej v dlani; bol však priveľký, nezместil sa jej do ruky a vykĺzol z nej. V nasledujúcej strašidelnej chvíli si už myslela, že spadne na zem a stratí sa medzi nešeternými chodidlami zástupu; potom však mešec zachytila a zovrela v ruke.

Na chvíľu pocítila radosť. Odlahlo jej: mala mešec.

Aj naďalej jej však hrozilo veľké nebezpečenstvo. Srdce jej bilo tak nahlas, až sa jej zdalo, že ho musia počuť všetci naokolo. Rýchlo sa zvrtila a ocitla sa rytierovi za chrbtom. V tej istej chvíli zastrčila ťažký mešec pod prednú časť tuniky. Pocítila, ako jej vpredu navrela hrča, ktorá určite vzbudí podozrenie, ak jej zostane visieť na bruchu ako bachor starého chlapa. Presunula si ho na bok, kde ho sčasti zakrývala ruka. Keď sa svetlá rozžiaria naplno, bude ho vidieť, nemala ho však kam skryť.

Nožík zastrčila do pošvy. Musí sa rýchle dostať preč, skôr ako si sir Gerald všimne, že mu čosi chýba. Lenže zhluk veriacich, ktorý jej pred chvíľou pomohol nebadane odcudziť mešec, jej teraz bránil v úniku. Pokúsila sa odstúpiť trochu dozadu, dúfajúc, že nájde škáru medzi telami; všetci sa však, naopak, tlačili dopredu, aby dovideli na svätcove kosti. Bola v pasci. Nemohla sa ani pohnúť a stála priamo pred človekom, ktorého práve okradla.

Pri uchu sa jej ozval hlas: „Nie je ti dobre?“

Oslovilo ju bohaté dievča. Gwenda sa pokúsila potlačiť paniku. Potrebovala sa stať neviditeľnou. Staršie dievča, ktoré jej ponúkalo pomoc, bolo to posledné, čo potrebovala. Nepovedala nič.

„Dávajte pozor,“ napomenulo dievča ľudí naokolo. „Zadlávite toto malé dievčatko.“

Gwende bolo do plaču. Ohľaduplnosť bohatého dievčaťa ju mohla priraviť o ruku. Zúfalo túžila dostať sa preč, a tak sa oprela rukami o muža stojaceho pred ňou a sama sa odtláčala dozadu. Podarilo sa jej však jediné: upútať pozornosť sira Geralda. „Tam dole nič nevidíš, však?“ spýtala sa jej obeť milo; celú zhrozenú ju chytil popod pazuchy a nadvihol ju.

Nemohla si nijako pomôcť. Jeho veľká ruka sa ocitla v jej podpazuší iba malý kúsok od ukrytého mešca. Natočila tvár dopredu, takže ju videl len zozadu, a hľadela ponad dav na oltár, pri ktorom mnísi a mníšky zapalovali ďalšie sviece a spievali piesne na počesť dávno mŕtveho svätca. Za nimi, na východnom konci budovy, začalo cez okrúhle rozetové okno prenikať dnu ďalšie svetlo: brieždilo sa a nastupujúce ráno zaháňalo zlých duchov ďaleko od ľudí. Zvonenie stíchlo, chrámom sa rozliehal už iba spev. K oltáru pristúpil vysoký, pekný mních a Gwenda v ňom spoznala Anthonyho, predstaveného kláštora v Kingsbridgei. Zdvihol ruky k mod-

lítbe a nahlas vyriekol: „A tak ešte raz, z milosti Ježiša Krista, nech zo a tma ustúpia pred harmóniou a svetlom svätej Božej cirkvi.“

Zhromaždenie súhlasne zahučalo, potom sa uvoľnilo. Slávnosť vyvrcholila.

Gwenda sa pomrvila, sir Gerald pochopil, čo to znamená, a zložil ju na zem. S odvrátenou tvárou sa pretisla popri ňom a zamierila na opačný koniec davu veriacich. Ľudia už tak veľmi nedychtili uvidieť oltár, a tak si mohla lepšie kliesniť cestu pomedzi nich. Čím bola ďalej, tým to bolo ľahšie, až sa nakoniec ocitla pred veľkou západnou bránou, kde zrela stáť svoju rodinu.

Otec na ňu vrhol spýtavý pohľad, hotový rozzúriť sa, ak by zistil, že nesplnila, za čím ju poslal. Vytiahla mešec spod košeľe a podala mu ho, šťastná, že sa ho môže zbaviť. Schmatol ho, poobracal v ruke a kradmo nazrel dnu. Zbadala, ako sa zaceril od potešenia. Potom podal mešec mame a tá ho rýchlo strčila medzi záhyby prikrývky, v ktorej bolo zabalené dieťaťko.

Muky sa skončili, ale nebezpečenstvo sa ešte nepominulo. „Zazrelo ma to bohaté dievča,“ priznala Gwenda a počula, ako sa jej od strachu chveje hlas.

Otcovi sa malé oči zablykli od hnevu. „Videlo, čo si robila?“

„Nie, žiadalo však ostatných, aby sa na mňa netlačili, a potom ma ten rytier zdvihol na ruky, aby som lepšie videla.“

Mama vydala dlhý ston.

Otec povedal: „Tak ti teda videl do tváre.“

„Usilovala som sa mať ju od neho odvrátenú.“

„Aj tak bude lepšie, ak na ňu viac nenatrafi,“ rozhodol otec. „K mníchom do nemocnice sa už nevrátíme. Pôjdeme do hostinca a naraňajkujeme sa.“

„Nemôžeme sa skrývať celý boží deň,“ namietla mama.

„To nie, ale môžeme sa zamiešať medzi ľudí.“

Gwende odľahlo. Otec bol presvedčený, že jej nehrozí nijaké skutočné nebezpečenstvo. Oveľa viac istoty jej však dodalo, že sa ujal velenia a prevzal zodpovednosť na seba.

„A okrem toho,“ pokračoval, „mám radšej chlieb a mäso ako riedku kašu, ktorú podávajú mnísi. Už si to môžem dovoliť!“

Vyšli z chrámu. Obloha bola perlovosivá. Brieždilo sa. Gwende sa chcelo chytiť mamu za ruku, ale dieťaťko sa rozplakalo a mama sa znepokojila. Potom zbadala bieleho psíka s čiernym ňufákom, ako beží ku katedrále, povedomo krívajúc na troch labkách. „Hop!“ zavolala na neho, zdvihla ho zo zeme a privinula k sebe.

2

Merthin mal jedenásť rokov a bol o rok starší ako jeho brat Ralph; veľmi ho však hnevalo, že Ralph je vyšší a silnejší. Spôsobovalo to problémy s rodičmi. Ich otec, sir Gerald, bol vojak a nevedel skryť sklamanie, keď sa ukázalo, že Merthin nezdvihne ťažkú kopiju, že sa unaví skôr, ako zotnú strom, že sa vracia domov s plačom, pretože ho zbili. Ich matka, lady Maud, všetko iba zhoršovala, miatla Merthina tým, že starostlivosť o neho preháňala, hoci on potreboval, aby predstierala, že si nič nevšíma. Keď sa otec pýšil Ralphovou silou, matka sa zakaždým usilovala kompenzovať jeho pýchu tým, že kritizovala Ralphovu hlúposť. Ralphovi to myslelo akosi spomalene, lenže nijako si nemohol pomôcť, a keď si ho preto doberali, zúrilo a púšťal sa do bitky s ostatnými chlapcami.

Obaja rodičia boli ráno na Všetkých svätých podráždení. Otec vôbec nechcel ísť do chrámu v opátstve. Donútili ho však. Dlhoval kláštoru peniaze a nemal čím zaplatiť. Matka navrhla, aby predali pozemky, ktoré patrili jej manželovi; vlastnil tri dediny blízko Kingsbridgea. Otec jej však pripomenul, že je priamym potomkom Thomasa, ktorý sa stal grófom zo Shiringu presne v tom roku, keď dal kráľ Henrich II. zavraždiť arcibiskupa Becketta. A že gróf Thomas bol synom Jacka Buildera, architekta kingsbridgeskej katedrály, a lady Alieny zo Shiringu – takmer legendárneho páru, o ktorom sa za dlhých zimných večerov rozprávali hrdinské historiky, podobné ako tie o kráľovi Karolovi Veľkom a Rolandovi. S takým pôvodom sir Gerald prosto nemohol dovoliť, aby na jeho zem položil ruky akýkoľvek mních, a najmä nie tá stará baba opát Anthony. Keď sa rozkričal, na tvári Maud sa zjavil výraz unavenej resignácie a vzápätí sa odvrátila. Napriek tomu však Merthin počul, ako si hundre popod nos: „Lady Aliena mala brata Richarda – a ten sa vedel akurát tak biť!“

Možnože opát Anthony bol naozaj stará baba, chlapcom však zostal aspoň do tej miery, že sa ustavične sťažoval na nezaplatené dlžoby sira Geralda. Zašiel dokonca za Geraldovým pánom, súčasným grófom zo Shiringu, ktorý bol zhodou okolností aj Geraldovým bratrancom z druhého kolena. Gróf Roland zavolał Geralda na dnešný deň do Kingsbridgea, aby sa tam stretol s opátom a aby dospeli k nejakému riešeniu. Z toho pramenila otcova zlá nálada.

Navyše otca okradli.

Prišiel na to až po sviatočnej omši. Merthin si vychutnával celú drámu

krádeže: tma, zvláštne zvuky, hudba, ktorá sa začínala potichu a potom sa rozburácala, až sa zdalo, že zaplňa celý obrovský chrám, a nakoniec sliepňajúce svetlo sviec. Keď sa začali rozsvetľovať svetlá, všimol si, že niektorí ľudia využívali tmu na páchanie menších hriechov, za ktoré mohli teraz dostať rozhrešenie: dvaja mnísi sa odtrhli od seba a prestali sa bozkávať; všetkými masťami mazaný kupec odtiahol ruku od bujného poprsia usmiatej ženy, ktorá bola celkom očividne manželkou kohosi iného. Keď sa vrátili do nemocnice, Merthin bol ešte vždy celý rozrušený.

Čakali, kým mníšky prinesú raňajky, keď zrazu zazreli chlapca z kuchyne, ako prechádza cez celú miestnosť s podnosom, na ktorom trónil krčah piva a tanier horúcej solenej hovädziny. Chlapec zamieril hore schodmi. Matka zahundrala: „Povedala by som, že tvoj príbuzný, gróf, nás mohol pozvať na raňajky do svojich súkromných komnát. Koniec koncov, tvoja stará mama bola sestra jeho starého otca.“

Otec jej na to povedal: „Ak ti nechutí ovsená kaša, môžeme zísť na raňajky do hostinca.“

Merthin nastražil sluch. Rád raňajkoval v hostinci, kde mali čerstvý chlieb a slané maslo. Lenže matka namietla: „To si nemôžeme dovoliť.“

„Ale ba, môžeme,“ povedal otec a siahol za mešcom. A presne v tej chvíli si uvedomil, že mešca niet. Najprv sa poobzeral po dlážke okolo seba, či mu náhodou nespadol; potom si všimol odrezané konce koženého remenca. Pobúrený zreval. Všetci okrem matky na neho upriamili pohľady. Matka sa odvrátila a Merthin počul, ako si hundre: „Boli tam všetky naše peniaze.“

Otec si obviňujúcim pohľadom premeral ostatných hostí v nemocnici. Dlhá jazva, ktorá sa mu ťahala od pravého spánku k ľavému oku, nadobudla temnočervenú farbu. Miestnosť stíchla, zrazu bola plná napätia: rozzúrený rytier bol nebezpečný, najmä ak ho postretlo nešťastie.

„Niet pochyb, že ťa okradli v kostole,“ poznamenala matka.

Merthin usúdil, že matka má naisto pravdu. V tme ľudia kradli nielen cudzie bozky.

„To je svätokrádež!“ vyhlásil otec.

„Myslím, že sa to stalo vtedy, keď si vzal na ruky to dievčatko,“ pokračovala matka. Tvár mala skrivenú, ako keby práve prehltla čosi náramne trpké. „Ten zlodej ti pravdepodobne siahol zozadu okolo pása.“

„Musím ho nájsť!“ hrmel otec.

Ozval sa mladý mních menom Godwyn. „Je mi veľmi ľúto, že sa stalo čosi také, sir Gerald. Okamžite zájdem za strážnikom a o všetkom mu poviem. Môže sa poobzerať po chudákovi, čo náhle zbohatol.“